

FRED

Stipendiat og historiker, 2014

I LUFTEN

MEN SPENNINGEN VAR TIL Å TA OG FØLE PÅ

108365

OPP OG NED: Ned med blendingsgardinene, opp med flagget. Vaktmester ved Hamar katedralskole, Oskar Melby, heiste flagget til jubel og heiarop fra barn som mer enn gjerne trampet på de forhatte blendingsgardinene i samme stund...

HAMAR: Hestehoven glinset i skrånningen og nyfødt blåveis listet seg fram gjennom vårbløt lauvjord. Et vakkert og livgivende skue, men det beste av alt var at med våren kom også freden atter tilbake i Norge...

HA: SVERRE FRILSETH

«Krigen slutt etter 6 års verdensbrann!» proklamerte avisa Hledemarkingen i hele sin bredde tirsdag 8. mai 1945. På samme første-siden kunne avisen over to hele spalter fortelle at 9 fleskeskinker var stjålet fra et stabbur på Nes, men tyveriet ble raskt oppklart. I samme åndedrag jubler også avisen over at mysteriet omkring et sykkeltyveri på Nes også er oppklart. Sykkelen ble gjenfunnet i Stange og tyven – en mann fra Ringsaker – tilsto straks forbrytelsen.

Men historien om de forsvundne skinkene og den bortkomne ølen druknet i meldingen om at alle kjempende tyske styrker betingelsesløst hadde overgitt seg. Freden kunne atter senke seg over fedrelandet, de forhatte blendingsgardinene kunne rives ned, familie, slekt og venner kom frem fra skjulesteder og hjem fra fangenskap – og det stolte, norske flagget kunne igjen vaie friskt i vinden og pryde jakkeslaget og små barnehender.

De første fredsdagene i Hamar ble behørig fotografert. Heldigvis. Bildene ble senere stilt ut i vinduet hos fotograf Normann og her kunne den som ville det kjøpe et eller flere minner fra de glade mai-dagene i -45. En av dem som sikret seg denne skatten for ettertiden var den hjemvendte krigsfangen Arild Lenth. Via hans sønn – Borger A. Lenth – har HA fått tilgang på en utvalgt bunke bilder fra fredsdagene. Med god hjelp av Jorunn Breivik og andre med kjennskap til folk og begivenheter i Hamar, har det vært mulig å rekonstruere historien bakom en del av bildene. Det er nesten så vi kjenner eimen av var og fred

GLEDE: Gjensynsgleden var stor da Grini-fangene endelig ble satt fri og kunne vende hjem til Hamar. Dessverre har vi ikke klart å identifisere personene på bildet, men stemningen er ikke til å ta feil av...

UTDELING: De beslaglagte radioapparatene ble oppbevart på Misjonshuset i Torregaten. Og her var det ke for å få apparatene tilbake i de glade mai-dagene i -45.

KYDDES: Nazistene hadde opprettet et slags hovedkvarter i Frimurerlogen bygning i Østregate. Bygningen ble raskt og effektivt ryddet for folk og utstyr da krigen endelig var over.

ALLE FOTOS: NORMANN